

Posudek

diplomové práce **Moniky Oliveriusové** na téma

„Právní postavení rodičů dítěte při jeho osvojení“

Autorka pro vypracování své diplomové práce zvolila individuální téma, které na první pohled vzbuzuje dojem, že by nemuselo jít o příliš rozsáhlou problematiku. Předložená diplomová práce však ukazuje úplný opak – autorka velmi dobře své téma promyslela jak ze stránky teoretické tak zejména též ze stránky praktické. Proto podává výklad v rozsahu 71 výkladových stran včetně úvodu a závěru. Výklad je podán v pěti kapitolách, z nichž první dvě jsou v rozsahu 36 stránek věnovány obecným otázkám. Právní problematice tématu této práce jsou pak věnovány další tři kapitoly, tj. více jak polovina této práce. Autorka se na zpracování svého tématu velmi dobře připravila. Z připojeného seznamu literatury je zřejmé, že se zabývala studiem poměrně rozsáhlé literatury a to nejen monografické, časopisecké event. jiné odborné právní literatury, ale prostudovala i řadu publikací týkajících se dalších souvisejících otázek psychologických, sociálních a dalších. Studovala řadu statistických údajů, jimiž na příslušných místech svůj výklad doplňuje a činí ho tak názornějším a pro čtenáře velmi informativním. Autorka též prostudovala některé důvodové zprávy k příslušným použitým právním předpisům. Velmi rozsáhlý je též seznam literatury, který je přiložen v závěru práce. Přínosné jsou též tabulky a kopie významných slovenských textů, o nichž se ve své práci zmiňuje. Jde o argumentaci, při kritickém posouzení umístění dítěte do rodiny budoucího osvojitele pouhým administrativním rozhodnutím. Důležité je že autorka všechny prameny a citace uvádí na příslušných stránkách své práce – celkem 301 citací. Celkově lze o práci říci, že autorka podává nejen výklad de lege lata event. úvahy del lege ferenda, ale že její metodou práce je v podstatě na mnoha místech výklad kritický. Autorka uvádí své opodstatněné výhrady k dosavadní úpravě osvojení resp. postavení rodiče při osvojení jako ne zcela odpovídající některým mezinárodním dokumentům. Autorka má dokonce i některé výhrady k již přijaté nové úpravě osvojení v novém občanském zákoníku, který nabude účinnosti dnem 1. ledna 2014. Důležité ovšem je, že autorka má velmi dobrý přehled o tom, jak osvojení funguje v praxi – tento právní instrument se totiž, pokud jde o osvojení tzv. cizího dítěte, uplatňuje v poměrně malém počtu případů. Autorka vysvětluje proč tomu tak je – z hlediska konkrétního zájmu a představě o osvojovaném dítěti a taktéž proto, že takových dětí s poklesem porodnosti v České republice ubývá. Přesto, že v kolektivních zařízeních či v pěstounské péči je několik tisíc dětí, nejde o děti, o které by uchazeči o osvojení měli zájem.

Autorka se zabývá též problematikou babyboxů a v souvislosti s tím i francouzskou právní úpravou tzv. utajených porodů. České babyboxy podrobuje oprávněné kritice, protože v podstatě jde o praxi „živelnou“, která sice není protizákonná, ale není nikterak právně upravena. Těchto dětí vložených do babyboxu je velmi málo. Od roku 2006, jak autorka uvádí v přehledné tabulce, činí do dnešního dne (březen 2013) jejich počet celkem 82, což propočítáno není ani jedno dítě měsíčně. Rozhodně tyto děti neuspokojí desítky žadatelů o zápis do registru zájemců o osvojení. Autorka dokázala svůj text dopracovat do doby odevzdání této diplomové práce, zapracovala i nejnovější legislativu např. na stránce 39 se zabývá Opčním protokolem č. 2 k Úmluvě o právech dítěte, který byl schválen Poslaneckou

sněmovnou 25. února 2013. V příslušných souvislostech se zabývá i novelou zákona o sociálně-právní ochraně dítěte č. 401/2013 Sb.

Z obsahu práce je zřejmé, že autorka věnovala svému tématu velmi velké úsilí, pokud jde o proniknutí do všech právních souvislostí, které zkoumaná tematika obsahuje. Její text rozhodně není popisný, svědčí nejen o autorčině hloubavém a svědomitém přístupu k dané problematice, ale též o její schopnosti samostatného uvažování. Rozhodně jde o práci nadprůměrnou, zasluhující pozornosti čtenáře. To proto, že autorka se nespokojuje s pouhým popisem této společenské a právní problematiky. Doporučovala bych autorce, aby, pokud bude uvažovat jednou o práci rigorózní, se dále věnovala náhradní péči o děti (téma totiž nelze opakovat či doplňovat). Toto téma totiž přinese některé nové aspekty v souvislosti s novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

Předložené práci nemohu vytknout žádné podstatné nedostatky, protože je napsána samostatně, a zejména, pokud jde o řadu literárních a dalších souvislostí, je originální, přesahující běžnou kvalitu diplomových prací. Proto tuto práci doporučuji k ústní obhajobě jakožto splňující všechny náležitosti předepsané pro práci diplomovou.

Autorka necht' si připraví odpověď na otázku: Osvojení dítěte – příslušníka jiného státu českým občanem.

Předběžné hodnocení: výborně

V Praze dne 22. dubna 2012

Doc. JUDr. Senta Radvanová, CSc.
konzultant diplomové práce